

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulvm XIX. Veniens.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

ditionibus desit, revocari potest transiens à Prælati suo, tamen in altero Ordine professionem ediderit; quippe cum ea irrita sit, sicuti explicat Sanchez n. 88. & docet Abb. p. 1. con. 95. nam propter publicum bonum cujusque Religionis, transitus, & liberatio à prioris professione, non aliter permittitur in sacris Canonibus, ut hic & c. 1. 2. 3. can. 19. 9. 3. Limitatur cum And. hic n. 2. & alijs apud Sanchez. si cætera adfint; at verò si Religio grave detrimentum patiatur, post transitum petum, & obtentum, professionem in altero Ordine fore validam, sed Ordini graviter læso beneficium restitutionis in integrum concedendum; quam esse communem doctrinam fatetur hic Abbas n. 12. quamvis ipse dubitet.

Notandum tertio. Si Religiosus bono Zelo motus à Prælati suo ad strictiorem Ordinem transendi licentiam petiverit, & is irrationabiliter neget, etiam, eo invito, liberè transire potest. Ita hic, & docent omnes.

Limitatur, si ratio à Prælati allata aperte falsa, aut frivola esset, tunc certum quidem est, non obstante ejus contradictione, regularem transire posse cap. sanè 10. hoc tit. At verò si res dubia sit, tunc Superioris Prælati, v. g. Episcopi, aut Generalis Ordinis iudicium requirendum est, uti in textu dicitur; consequenter re dubia existente, si ve lite penesente transire non potest Religiosus, nec ab altero monasterio recipi, absque licetis dimissorijs, & non existente notoriâ Prælati pravitate argum. c. 3. can. 19. 9. 3. Sin autem transierit, spectato jure communi, ante omnia restituendus est priori monasterio, quippe quod possessione sua malè privatum fuit; notum verò est, quòd spoliatus ante omnia restitui debet. c. l. c. in litt. 5. de restitut. spol. & tradit hic Innoc. n. 4. licet aliter And. n. 9. Abbas in fine c. senserit. Vide Sanchez c. 7. q. 4. n. 35. & n. 101.

Ad extremum dicendum est, quòd transitus ad strictiorem Religionem, postquam transiens ad suam revertus est, iterum, &

iterum concedendus sit, cum nullo jure prohibeatur, nisi specialia extent privilegia alicujus Ordinis, qua de re Sanchez c. 7. n. 31.

CAPITVLVM XIX.
Veniens.

PARAPHRASIS.

G. Mulier Pontifici proposuit, quòd postquam matrimonium in facie Ecclesie contradixisset cum E. & diu ei cohabitasset, inter ipsos dissensio orta fuerat, adeò, ut neuter ab altero conjugij debitum peteret; cujus divortij causam esse uterque juravit, quòd vir ante matrimonium amitam mulieris carnaliter cognovisset, quòd ipsum, etsi plurimi assererent, Ecclesie tamen super hac re fides facta non est; accidit deinde, ut uterque alias nuptias contraheret, & alter maritus G. ante ipsum moreretur, prioris marito vivente, tunc mulier in arcto loco ad penitentiam agendam se inclusit, sed conscientia urgente consilium ab Innocentio III. petijt: hic causam hanc delegans imprimis declarat, juramentum à viro, & muliere editum fuisse illicitum; postea mandat, ut virum superstitem delegati, monitione prævia, compellant ad eam, quam superinduxit mulierem abijciendam, & G. mulierem recipiendam; postea verò super matrimonio illo controversiam ortam cognoscant; quòd si adversus matrimonium non fuerit aliquid demonstratum, & vir sæculo relicto maluerit ad vitam regularem transire, licentia ipsi tribuenda erit, ut etiam mulier in suo proposito perseverare possit.

SUMMARIUM.

1. Mutua renuntiatio conjugatorum de debito conjugali, si fiat tantum ex indignatione mutua, & nullo bono Zelo, nulla est, quamvis sit jurata.

2. Si

2. Si tamen à se invicem recedant conjuges, post contractum in facie Ecclesie, & consummatum matrimonium, potest unus alterum repetere.
3. Neque potest in tali casu ad alias nuptias transire conjugatus, ex præensione impedimenti, nisi Ecclesia hoc probaverit.

1. Notandum primum. Mutua renuntiatio debiti conjugalitatis si temerè sine iusta causa, v. g. ex contentione, fiat, etiam jurata, nullius roboris est *c. tua 24. de iur. iur.* & idè vel iudicis officio, vel ad petitionem alterius conjugis redintegrandum est matrimonium, quippe, quod ob sacram significationem indissolubile vinculum, & individuum vitæ societatem postulat. Ita docui *L. 5. t. ult. p. 2. c. 2. & p. 3. c. 11.*

2. Notandum secundò. Si conjuges, qui in facie Ecclesie contraxerunt, & consummarunt matrimonium, postea se temerè separarint, unus eorum petere potest sui receptionem, adèd quidem, ut altero recusante, jure suo spoliatus censetur, & idèd statim restituendus, ac recipiendus sit; idque non obstante exceptione de matrimonij dirimente impedimento, quia hæc quæstio de iuris proprietate, postea agitari, & dissolvi debet. Ita etiam habetur in *cap. ex transmissa 8. h. cap. litteras 13. de restit. spol. & docui eodem tit.*

3. Notandum tertio. Qui in facie Ecclesie matrimonium contraxerunt, non possunt ad alias nuptias, prætextu impedimenti dirimentis, transire, nisi prius Ecclesie fidem fecerint, seu ostenderit impedimentum; præterquam, si notorium sit. Ratio est, quia agitur hîc de valore Sacramenti, idèdque de re gravissima, & valde præjudiciali. Quam ob rem requiritur probatio plena *argum. c. 1. de consanguinitate & non sufficit fama, ut hîc apparet, & ex c. 3. caus. 35. q. 6. & tradit Mascar. de prob. con. 335. n. 26. Sed nec sufficit confessio impedimenti ab utroque conjugè facta, ut docent DD in c. super ea 1. de eo, qui cognovit. Ratio est, quia*

non, uti in alijs contractibus, ita etiam in matrimonio (quippe cujus nexus indissolubilis est) partes per mutuum consensum, seu renuntiationem, obligationem tollere, seu invicem remittere possunt. Vide, quæ dicitur *cit. p. 3. c. 11. n. 1. Sanchez. 2. de matr. disp. 45.*

Notandum quartò. Si unus conjugum Religionem ingrediatur, alter verò vitam continentiam in sæculo edere velit, petendum est divortium. De hac re *vid. p. quente.*

CAPITVLVM XX.

Consulti.

PARAPHRASIS.

Olim, si quis Religionem intravit, habitumque novitiorum sumpsit animam vitam absolutè mutandi, & DEO in perpetuum in Religione servandi, ad statum reverti non potuit, sed cogitatum erat, ut Religionem aliquam, licet laxiorem, profiteretur. Ita tractatur hoc *cap. & dicitur infra in c. 2. h. tit. 6. Verùm id hodie locum amplius non habet, ut supra diximus.*

CAPITVLVM XXI.

Postulasti.

PARAPHRASIS.

Novitij, tamen si minores ætate sint, liberam habent ad sæculum redeundi libertatem, neque ipsis quidpiam ad beneficium honores, aut dignitates consequenda obesse debet, quòd tonsuram, aut habitum novitiorum in Religione gererint.

CAPITVLVM XXII.

Ex parte.

PARAPHRASIS.

Mandat Pontifex Episcopo Venetensi, ut eos, qui per annum gestarint habitum